

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

2. Quatuor ætates ex S. Scriptura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Nabuchodonosori per quietem oblata. In qua, prima Monarchia, per *aurum*: secunda per *argentum*: tertia per *as*: quarta per *ferrum* exhibetur, videlicet Assyriorum, Medorum, Macedonum, Romanorum.

II. (b) Quidam explicant, olim in Paradiso omnia fuisse aurea, & ad humani corporis, animique felicitatem pertinentia. Postea cum peccato argenteam successisse aetatem, utcunque quidem innocentem, ut in Abele, Enocho, Mathusalemo apparebat, multò tamen inferiorem illà justitià originarià. Æneum dehinc factum esse sub Tubalcaino, qui fuit malleator & faber in cuncta opera aris & ferri. Gen. 4. Nec diu fuisse, cum ferrei mores subintrabant: *Corrupta est enim terra coram Deo, & repleta est iniquitate.* Gen. 6. Ita defecerunt gradatim Virtus & Pietas, eorumque loco subière omnium scelerum portenta. Seneca epist. 90. eleganter depingit hunc aetatum in deteriora prolapsum, quare non pigebit pluscula huc transcribere. Statum quidem, inquit, generis humani, non alium quisquam suspexerit magis, nec si cui permittat Deus terrena formare, & dare gentibus mores, aliud probaverit, quàm quod apud illos Priscos fuisse memoratur:

Ante Jovem nulli subigebant arva coloni &c. Quid hominum illo genere felicius? In commune rerum naturà fruebantur: sufficiebat illa, ut parens, in tutelam omnium: hæc erat publicarum opum secunda possessio. Quid ni ego illud locupletissimum mortalium genus dixerim, in quo pauperiem invenire non posses? Irrupit in res optimè positas avaritia: & dum seducere aliquid cupit, atque in suum vertere, omnia fecit aliena, & in angustum ex inmensò redacta, paupertatem intulit, & multa concupiscendo, omnia amisit. Licet itaque velit nunc convertere, & comparare quod perdidit: licet agros agris adjiciat, vicinum vel pretio pellat terris, vel injurià: licet in provinciarum spatia rura dilatet, & possessionem vocet, per sua longam peregrinationem: nulla nos finium propagatio eò reducet, unde discessimus. Cùm omnia fecerimus, multum habebimus: universum habebamus. Terra ipsa fertilior erat illaborata, & in usus populorum non diripientium, larga. Quidquid natura protulerat, id non minùs invenisse, quàm inventum monstrare alteri, voluptas erat: nec aut illi superare poterat, aut deesse inter concordem dividebatur. Nondum valentior imposuerat infirmiori manum, nondum avarus abscondendo, quod sibi jaceret (sine usu & fructu) alium necessarijs quoque excluderat: par erat alterius, ac sui cura. Arma cessabant, incruentæque humano sanguine manus, odium omne in

E

feras

(b) Quatuor aetates ex divina scriptura.

feras verterant. Illi, quos aliquod nemus densum à sole protexerat, qui adversus severiæ hiemis aut imbris vili receptaculo tuti sub fronde vivebant, placidas transigebant sine suspirio noctes. Sollicitudo nos in nostra purpura versat, & acerrimis excitat stimulis; mollem somnum illis dura tellus dabat. Non impendebant cælata laquearia: sed in aperto jacentes sidera superlabebantur, & insigne spectaculum noctium, mundus in præceps agebatur, silentiò tantum opus ducens; tam interdiu illis, quam noctu, patebat prospectus hujus pulcherrimæ domûs: libebat intueri signa, ex media cœli parte vergentia, rursus ex occulto alia surgentia. Quid ni luberet vagari inter tam latè sparsa miracula? At vos ad omnem tectorum pavetis somnum, & inter picturas vestras, si quid increpuit, fugitis attoniti. Non habebant domos instar urbium; Spiritus, ac liber inter aperta flatus, & levis umbra rupis aut arboris, & perlucidi fontes, rivique non opere, nec fistulâ, nec ullo coacto itinere obsolefacti, sed sponte currentes, & prata sine arte formosa; inter hæc agreste domicilium, & rustica positum manu. Hoc erat secundùm naturam domus, qua libebat habitare, nec ipsam, nec pro ipsa timentem: nunc magna pars nostri metûs tecta sunt. Hæc vir ille sapiens, Romanorum sui temporis luxum, & vivendi mollitiem perstringens, per quam longissimè ab illa simplici majorum frugalitate, innocentiaque deflexerunt; hodieque desectimus.

(a) In hanc ætatem improbitatem, & in pejus prolapsionem, acriter quoque invehitur Satyricus Aquinas Sat. 13.

Quondam hoc indigenæ vivebant more, prinsquam
Sumeret agrestem posito diademate falcem
Saturnus fugiens, tunc cùm virguncula Juno,
Et privatus adhuc Idæis Jupiter antris:
Nulla super nubes convivia cœlicolarum,
Nec puer (b) Iliacus, formosa nec Herculis uxor. (c)
Ad cyathos, & jam siccato nectare tergens
Brachia Vulcanus Liparæâ nigra tabernâ.
Prandebat sibi quisque Deus, nec turba Deorum
Talis, ut est hodie! contentaque sidera paucis
Numinibus, miserum urgebant Atlanta minori
Pondere: nondum aliquis fortitus triste profundi
Imperium, aut Sicula torvus cum (d) conjuge Pluto:
Nec rota, nec Furia, nec saxum, aut vulturis atri

Pœna

(a) Quatuor ætates ex Juvenale. (b) Ganymedes, (c) Hebe. (d) Proserpina.

Pœna. sed infernis hilares sine regibus umbræ.
 Improbitas illo fuit admirabilis ævo.
 Credebant hoc grande nefas, & morte piandum,
 Si Juvenis vetulo non assurrexerat, & si
 Barbato cuicumque puer, licet ipse videret
 Plura domi farra, & majoris glandis acervos.
 Tam venerabile erat, præcedere quatuor annis;
 Nunc si depositum non inficietur amicus,
 Si reddat veterem cum tota ærugine follem,
 Prodigiōsa fides, & Thuscis (e) digna libellis
 Sunt qui fortunæ jam casibus omnia ponunt,
 Et nullo credunt mundum rectore moveri,
 Atque ideò intrepidi quæcunque altaria tangunt.
 Est alius metuens, ne crimen pœna sequatur,
 Hic putat esse Deos, & peierat, atque ita secum:
 Decernat quodcunque velit de corpore nostro
 Isis (f) & irato feriat mea lumina listro,
 Dummodo vel cæcus teneam, quos abnego nummos.

Hæ falsi Poëtæ querelæ etiam hæc tempora nostra petunt, quæ ab illa Majorum religione, candore, temperantiâ, justitiâ, modestiâ procul recesserunt. Apud illos quæcunque nefas erat facere, nefas quoque dicere: honor habebatur senibus, laboribus assuescebant juvenes; tum temporis inter agrestes non numerabatur, qui prandium cum fame finiebat: nec aliud erat linguâ promptum, aliud clausum pectore; contentus quisque suo, non invidebat alieno; marmoris cælati & rudis idem erat pretium; maximum vestigal ex parsimonia: honestas, pudor, frugalitas in dote ac patrimonio numerabantur. Juvenalis, Deorum sub larva, Magnates potissimum perstringit, apud quos generis omnis luxus, fraudes, fallaciæ; ambitio, odia sic invalescunt, ut merito Satyrici in eos torqueantur aculei, Horatius de posteris temporibus vaticinatur lib. 3. Od. 6.

Damnosa quid non imminuit dies?
 Ætas parentum peior avīs tulit
 Nos nequiores, mox daturos
 Progeniem vitiosorem.

Decrescunt hominum corpora, crescunt vitia, canente Satyrico:
 Terra malos homines nunc educat, atque pūillos.

E 2

III. (c)

(e) *Thuscorum aruspicum libris.* (f) *Dea Ægypti.*